

Hyvää
oloa
Liikun-
nalla!

LIIKUNNALLA TUKEA TYÖELÄMÄÄN – LITTI2

LOPPURAPORTTI 1.1.2017-31.12.2019

TE-palvelut
tjänster | services

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

1. Hankkeen toteuttaja

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry (PHLU)
Urheilukeskus, Salpausselänkatu 8, 15110 LAHTI

2. Hankkeen rahoittaja

Hämeen TE-toimisto

3. Yhteenveto

Työttömyys on ollut Päijät-Hämeessä koko valtakunnan vertailussa viime vuosina selvästi keskimääräistä korkeammalla tasolla. Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry:n vuosina 2017-2019 toteuttama maakunnallinen työllisyysuhanke Liikunnalla tukea työelämään LITTI2-hanke oli jatkoa aiemmille LITTI- ja LIITU-hankkeille. Hanke perustettiin työttömyyden vähentämiseksi Päijät-Hämeessä. Hankkeen tavoitteena oli edistää nuorten ja pitkäaikaistyöttömien työllistymistä avoimille työmarkkinoille.

Hankkeessa olivat mukana Päijät-Hämeen kaikki kunnat: Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, Kärkölä, Lahti, Orimattila, Padasjoki ja Sysmä. Hankkeen aikana PHLU toimi kiinteässä yhteistyössä kuntien työllisyystoimien ja Hämeen TE-toimiston kanssa löytääkseen oikeanlaisia ihmisiä oikeisiin työpaikkoihin. Yhteistyötä tehtiin myös yritysten ja muiden samalla sektorilla toimivien tahojen kanssa toiminnan kehittämiseksi ja hankkeelle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Hankkeen kohderyhmänä olivat työkykyiset pitkäaikaistyöttömät, nuorisotakuun piiriin kuuluvat nuoret työttömät ja osatyökykyiset. Hanke työllisti toimintavuosinaan useita satoja työttömiä palkkatuetuun

työhön monenlaisiin työtehtäviin alueen urheiluseuroihin sekä muihin yhdistyksiin ja yrityksiin. Hanke tarjosi myös työkokeilupaiikkoja.

Työllistymisjakson aikana asiakkaan työelämävalmiuksia, ammattitaidon ja työkyvyn kehittymistä tuettiin yksilövalmennuksella, koulutuksella ja liikuntaneuvonnalla. Yksilövalmentajat tekivät yhdessä jokaisen asiakkaan kanssa henkilökohtaisen valmennussuunnitelman. Työllistämisjakson aikana etsittiin myös yhteistyössä asiakkaiden kanssa aktiivisesti työpaikkoja avoimilta työmarkkinoilta.

Hankkeen tulokset olivat positiivisia. Kolmen vuoden aikana työllistettiin 335 henkilöä. Hankkeen asiakkaista vuosittain noin 50 % pääsi työllistämisjakson jälkeen jatkopolulle uuteen työpaikkaan, opiskelemaan tai eläkkeelle. Oppisopimuksella opiskeli hankeaikana 48 henkilöä, joista valtaosa löysi työpaikan valmistumisensa jälkeen.

4. Hankkeen tavoitteet

LITTI2-hankkeen toiminta-ajatuksena oli edistää nuorten ja pitkäaikaistyöttömien työllistymistä avoimille työmarkkinoille. Tavoitteena oli työllistää vuosittain 140-200 henkilöä määrän vaihdellessa toimintavuosittain. Hankkeen tarkoitus oli työllistää palkkatukioikeuden saaneita henkilöitä alueen urheiluseuroihin sekä muihin yhdistyksiin ja yrityksiin. Samalla parannettiin yhdistysten toimintaedellytyksiä ja toimimista työnantajina.

Hankkeen aikana oli tarkoitus tehdä entistä enemmän yhteistyötä yritysten ja oppilaitosten kanssa työllistettyjen edelleen sijoittamiseksi ja kouluttamiseksi. Tavoitteena oli työllistää asiakas ensin kuudeksi kuukaudeksi yhdistykseen ja sen jälkeen toiseksi kuudeksi kuukaudeksi

yrittäjien. Asiakkaalle myönnetystä 12 kuukauden pituisesta palkkatuesta piti säästää vähintään 50 % edelleen sijoittumiseen yritykseen.

Asiakasprosessin laadulla on huomattava vaikutus asiakkaan jatkosijoittumis-mahdollisuuksiin. Hankkeen tavoitteena oli panostaa asiakasprosessin laatuun, asiakaslähtöisen toimintamallin toteutukseen sekä toimivan jatkopolun rakentamiseen. Hankkeen tarkoituksena oli työllistämisen ohessa lisätä yksilövalmennuksen, koulutuksen ja liikuntaneuvonnan avulla työttömien työmarkkinavalmiuksia työllistämisyksikön aikana niin, että heillä olisi paremmat niin fyysiset, psyykkiset kuin ammatilliset valmiudet asettua avoimien työmarkkinoiden käyttöön tukityöllistymisen päätyttyä.

Hankkeen rahoittajan tavoitteena oli, että 50 % LITTI2:n asiakkaista pääsisi työllistämisyksikön jälkeen joko töihin avoimille työmarkkinoille, opiskelemaan tai yrittäjiksi.

5. Hankkeen organisaatio

Hallinnoijana toimi Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry. Yhdistyksen hallitus valvoi hankkeen toimintaa normaalin yhdistystoiminnan edellyttämässä puitteissa. Hankkeesta vastasi Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilussa aluejohtaja. Projektipäällikön vastuulla oli käytännön toiminta, talous, kuntayhteistyö ja raportointi.

a) Henkilöstö ja tehtäväkuvat

LITTI2-hankkeen henkilöstöön kuuluivat:

Heimola Markku, yksilövalmentaja	18.2.2019-31.12.2019
Jäntti Risto, yksilövalmentaja	9.1.2017-31.12.2019

Lumpo Krista, tapahtumaryhmän vetäjä	1.6.-31.12.2017
Pullinen Marja, projektisihteeri	1.1.2017-31.12.2019
Salomäki, Eemeli, yksilövalmentaja	1.1.2017-22.10.2018
Sinkkonen Jukka, yrittäjäyysasiantuntija	1.1.2017-31.12.2019
Virtanen Arto, projektipäällikkö	1.1.2017-31.12.2019

Projektipäällikön tehtävät

Projektipäälliköllä oli vastuu hankkeen käytännön toiminnasta. Hän huolehti hankkeen taloudesta ja raportoinnista. Projektipäällikön vastuulla oli myös hankkeen kehittäminen ja kuntayhteydet sekä verkostojen ylläpito ja rakentaminen.

Projektisihteerin tehtävät

Projektisihteeri huolehti hankkeen palkkahallinnosta, maksatushakemuksista ja maksuliikenteestä.

Yrittäjäyysasiantuntijan tehtävät

Yrittäjäyysasiantuntija etsi väyliä työllistettävien saamiseksi avoimille työmarkkinoille sekä kartoitti itsensä työllistämisen malleja erityisesti liikunta- ja hyvinvointialoille.

Yksilövalmentajan tehtävät

Yksilövalmentajien tehtävänä oli työllistettävien rekrytointi ja perehdytys, työllistettyjen yksilöllinen valmennus ja jatkopolon tukeminen sekä yhdistysten työnantajavalmiuksien edistäminen.

Tapahtumaryhmän vetäjän tehtävät

Tapahtumaryhmän vetäjä organisoi LITTI-tapahtumaryhmän toimintaa.

b) Hankkeen ohjausryhmä

Hankkeella oli ohjausryhmä, jossa oli edustajia Hämeen TE-toimistosta, alueen kunnista, alueen urheiluseuroista, yrityselämästä, oppilaitoksista ja PHLU:n hallituksesta. LITTI2-hankkeen ohjausryhmään kuuluivat hankeaikana:

Jarmo Ropponen	puheenjohtaja, Lahden Kortteliliiga ry
Matti Hulkkonen	jäsen, Lahden kaupungin nuorisotoimi
Pauli Karvinen	jäsen, Hollolan kunta
Kari Kempas	jäsen, Suomen yrityskummit ry
Sami Kuikka	jäsen, Lahden kaupunki
Kimmo Kuparinen	jäsen, Orimattilan kaupunki
Sarianna Manselius	jäsen, Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry
Heikki Moilanen	jäsen, Liikunnalla Työhön ry
Päivi Pitkänen	jäsen, Orimattilan kaupunki
Helena Vartiainen	jäsen, Orimattilan kaupunki
Susanna Rahikkala	jäsen, Asikkalan kunta
Timo Toivettula	jäsen, Hämeen TE-toimisto
Arto Virtanen	sihteeri, Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry

Ohjausryhmän kokouksiin osallistuivat myös Sami Kuikan varajäsenenä Jasmina Lebnaoui, Helena Vartiaisen varajäsenenä Mari Juvonen ja LITTI2-hankkeen yksilövalmentajat.

Ohjausryhmä kokoontui hankkeen aikana kolme kertaa vuodessa. Ohjausryhmässä käsiteltiin ajankohtaisia asioita, hankkeen toiminnallista ja taloudellista tilannetta, kuultiin esityksiä muista hankkeista ja työhallinnon ajankohtaisista asioista sekä kuntien työllisyystilanteesta ja työllisydenhoitotoimenpiteistä.

Vierailevana esitelmöitsijänä yhdessä ohjausryhmän kokouksessa kävi Petri Sallinen Liikuntakeskus Pajulahdesta.

6. Hankkeen markkinointi

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilun aiempien työllisyshankkeiden, LIITU ja LITTI1, perintönä oli urheiluseuroissa olemassa työllistämisestä jo hyvin tietoa. Työllistämisen reunaehdot kuitenkin muuttuvat jatkuvasti samoin kuin seurojen vastuuhenkilöt. Tämän takia oli tärkeää tehdä yhteistyötä kuntien, urheiluseurojen sekä muiden yhdistysten ja yritysten kanssa ja kertoa palkkatukityöllistämisen eri mahdollisuuksista.

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry:n kotisivuille tehtiin sekä työntekijöille että työnantajille tarkoitettu kattava tietopaketti hankkeesta ja sen toimintatavoista.

Hankkeen edettyä, kotisivuille saatiin myös asiakkaiden kokemuksia työllistämisjaksosta.

7. Hankkeen toimenpiteet

a) Hankkeen toimintaperiaate

Hankkeen tarkoituksena oli tehdä sopivan työntekijän palkkaaminen yhdistykselle mahdollisimman helpoksi. Toimintaa toteutettiin "Avaimet käteen" -periaatteella. Aluksi työnantajayhdistys, eli urheiluseura tai muu yhdistys ilmoitti työntekijätarpeen. Seuraavaksi hankkeen yksilövalmentajat kartoittivat potentiaaliset asiakkaat. Yhdistys teki lopullisen valinnan työntekijästä omien haastatteluiden jälkeen.

Palkkatukityösuhteen synnyttyä rekisteröidyn yhdistyksen kanssa, hanke huolehti työllistävän tahon antamalla valtuutuksella kaikista työnantajavelvoitteista aina palkanmaksua myöten. Työnantajan tehtävänä oli huolehtia työtehtäviin perehdyttämisestä sekä työnjohdosta ja valvonnasta yhdessä hankkeen projektihenkilöstön kanssa. Työnjohdosta saattoi huolehtia myös yritys, mikäli kyse oli

työntekijän edelleen sijoittamisesta. Työnantaja oli velvoitettu antamaan työntekijälle vapaata työhön liittyvien koulutuksien (oppisopimuskoulutus, osatutkinnot, lyhyt kurssit) käymiseen.

LITTI2-hankkeen kautta työllistetyt työntekijät eivät olleet Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilun työntekijöitä. Hanke teki yhdistysten kanssa valtakirjan, jonka antamalla valtuutuksella hanke huolehti työllistettyjen palkkahallintoon, verotukseen, vakuutuksiin ym. liittyvistä asioista sekä yksilövalmennuksesta. Päivittäinen työaika palkkatuella työllistetyille oli keskimäärin 5 tuntia päivässä ja 25 tuntia viikossa. Työntekijän bruttopalkka määräytyi tapauskohtaisesti.

b) Asiakkaiden työllistäminen palkkatukityöhön ja työkokeiluun

LITTI2-hankkeessa välitettiin pitkäaikaistyöttömiä ja nuorisotakuun piiriin kuuluvia nuoria palkkatukityöhön ja työkokeiluun alueen urheiluseuroihin ja muihin yhdistyksiin.

Palkkatukityöllistetyt

Palkkatuki on työttömän työnhakijan työllistymisen edistämiseksi tarkoitettu tuki. Hämeen TE-toimisto myöntää palkkatuen sekä päättää tuen suuruuden ja keston.

Urheiluseurat ja muut yhdistykset ovat erittäin hyviä "ponnahduslautoja" pitkään työttömänä olleille, työelämäänsä paluuta tekeville henkilöille. Yhdistyksissä on monipuolisia työtehtäviä ja paineet tuloksen tekemiseen eivät ole niin suuret kuin yrityksissä. Työntekijöitä on palkattu LITTI2-hankkeen kautta muun muassa seuraaviin työtehtäviin: ohjaaja, valmentaja, toiminnanohjaaja, seurakehittäjä, torivalvoja, kiinteistönhoitaja, kahvilatyöntekijä, toimistos sihteeri, keittiöapulainen,

työnsuunnittelija, varastonhoitaja, tupaemäntä, toimitilahuoltaja, työnsuunnittelija, torivalvoja ja grillimyyjä.

Hankkeessa oli palkkatuella työllistettynä koko hankeaikana yhteensä 335 henkilöä. Toimintavuonna 2017 työllistettynä oli 172 asiakasta ja vuonna 2018 140 asiakasta. Vuonna 2019 asiakkaita oli 151. (kts. Taulukko 2, s. 9.)

Työkokeilijat

LITTI2-hanke tarjosi myös työkokeilupaikkoja. Työkokeilun avulla nuori tai uutta ammattia etsivä aikuinen saa apua ammatinvalintaan ja työmarkkinoille palaava osaamisen kartoittamiseen. Työkokeilussa henkilö tutustuu ammatteihin ja työympäristöön käytännössä. Kyseessä ei ole työsuhde, sen ajalta ei makseta palkkaa, eikä se kerrytä vuosilomapäiviä tai eläkettä. Työkokeilija saa useimmiten työttömyysetuuden ja kulukorvauksen. Työkokeilusta ei aiheudu kustannuksia työkokeilun järjestäjälle. Työkokeilun järjestäjä antaa perehdytyksen ja ohjauksen sekä nimeää vastuuhenkilön työkokeilun ajaksi.

Työkokeilijoita työllistettiin LITTI2-hankkeen aikana yhteensä 14 henkilöä. Nämä henkilöt sijoitettiin työkokeiluihin vuosien 2017 ja 2018 aikana, vuonna 2019 työkokeilijoita ei ollut. Yksilövalmentajat myös auttoivat koko hankeajan yhdistyksiä tekemään itse työkokeilusopimuksia.

Työkokeilujaksot olivat 1-6 kuukauden mittaisia, keskimäärin noin 2 kuukautta. Työkokeilua toteutettiin hankeaikana vain Lahdessa ja Heinolassa. Vuonna 2017 työkokeilijat työskentelivät pääasiassa PHLU:n tapahtumaryhmässä. Tapahtumaryhmän tavoitteena oli parantaa työkokeilijoiden työllistymisvalmiuksia työn, koulutuksen ja

yksilövalmennuksen avulla ja samalla auttaa urheiluseuroja tapahtumajärjestelyissä.

Tapahtumaryhmä avusti toimintavuoden aikana yli 50 erilaista urheiluseurojen tapahtumaa ja sen toiminnasta tuli hyvää palautetta. Ryhmän palvelut olivat urheiluseuroille maksuttomia. Urheiluseurojen kanssa sovittiin hyvissä ajoin ennen tapahtumaa Tapahtumaryhmän tarpeesta (päivämäärät, henkilömäärä ja työtehtävät). Tapahtumaryhmän vetäjä koordinoi ryhmän toimintaa siten, että kaikki sovitut työtehtävät tulivat hoidettua ja yksilövalmentaja Eemeli Salomäki huolehti tapahtumaryhmäläisten yksilövalmennuksesta.

Lahden kaupungin toiveiden mukaisesti LITTI2-hanke toimi tiiviissä yhteistyössä Inspis Lahti ry:n kanssa ohjaten nuoria työkokeiluun ja palkkatukityöhön yhdistykseen. Palkkatukityössä Inspis Lahdessa on hankkeemme kautta ollut yhteensä 53 henkilöä.

Tilastoja

Ohessa tilastoja työllistettyjen määrästä kunnittain sekä heidän ikäjakaumansa ja työttömyysaikansa kesto ennen LITTI2-hankkeen asiakkuutta. Työllistämiseksi asetetut määrälliset tavoitteet ylitettiin vuonna 2019 ja niistä jäätin aavistuksen verran toimintavuosina 2018 ja 2017. Vuonna 2018 tavoitteesta jäätin, koska rahoittajan antama 100%:n palkkatukityöntekijöiden kiintiö oli ennakko-oletusta pienempi.

Taulukko 1. Asiakkaiden ikäjakauma (palkkatuki + työkokeilu).

	2017	2018	2019	2017-2019
20-29-vuotiaat	28%	17%	18%	21%
30-39-vuotiaat	20%	28%	22%	23%
40-49-vuotiaat	22%	29%	24%	24%
50-59-vuotiaat	27%	26%	29%	27%
yli 60-vuotiaat	3%	5%	7%	5%
Yhteensä	100%	100%	100%	100%

Taulukko 2. Palkkatukityöllistetyt kunnittain.

Alla olevassa taulukossa henkilöä-kohta tarkoittaa kunnassa toimintavuoden aikana työllistettyjä, eri henkilöitä. Kuukaudet-kohta tarkoittaa työllistettyjen henkilöiden yhteenlaskettuja työkuukausia. Taulukossa on huomioitava, että sama henkilö voi olla huomioituna kahdelle peräkkäiselle vuodelle, koska työsuhde on monesti ajoittunut kahdelle vuodelle. Tämän takia taulukon henkilömäärä on suurempi kuin hankkeen kokonaisasiakasmäärä 335.

Kunta	2017		2018		2019		2017-2019
	Hlöä	Kk	Hlöä	Kk	Hlöä	Kk	Yhteensä Hlöä/Kk
Asikkala	10	59	11	65	7	33	28/157
Hartola	1	6	2	10	5	26	8/42
Heinola	25	141	18	87	21	131	64/359
Hollola	3	23	6	33	16	85	25/141
Kärkölä	4	25	5	28	4	21	13/74
Lahti	106	599	73	451	77	465	256/1515
Orimattila	14	105	16	67	14	94	31/266
Padasjoki	3	20	5	15	4	12	12/47
Sysmä	6	36	4	20	3	21	13/77
Yhteensä	172	1014	140	776	151	888	463/2678

Taulukko 3. Työttömyyden kesto ennen LITTI2-asiakkuutta.

	2017	2018	2019	2017-2019
12/14 kk	11%	10%	8%	10%
24/28 kk	89%	90%	92%	90%

c) Asiakkaiden työelämävalmiuksien ja työssäjaksamisen parantaminen

Asiakkaiden työelämävalmiuksien parantaminen ja laadukas asiakasprosessi olivat keskeinen osa hanketta. Yksilövalmennus sisälsi muun muassa työpaikkojen ja opiskelumahdollisuuksien kartoittamista, opastusta työnhakuun sekä ohjeita fyysisen kunnon kohottamiseen. Yksilövalmentaja laati yhdessä työllistetyin kanssa työsuhteen aikana yksilöllisen jatkosuunnitelman, jonka tavoitteena oli edistää asiakkaan työnhakuvalmiuksia ja työnsaantimahdollisuuksia. Yksilövalmennustapaamisia toteutettiin asiakkaan kanssa tarpeen mukaan, vähintään kaksi kertaa.

Hyvä mahdollisuus työelämävalmiuksien parantamisessa ovat erilaiset koulutukset. LITTI2- hankkeen kautta oli mahdollista suorittaa tutkintoon johtavia koulutuksia sekä erilaisia lyhytkursseja.

Oppisopimuksella opiskeli hankeaikana yhteensä 48 henkilöä. Oppisopimuksella opiskeltiin enimmäkseen liikunta-alalle (25 henkilöä). Muita koulutusaloja olivat mm. lastenohjaaja, kiinteistöhoitaja, toimitilahuoltaja. Hankkeen aikana suoritettiin myös erikoisammattitutkintoja ja ammattitutkintoja eri oppilaitoksissa sekä erilaisia lyhytkursseja, esim. Yhdistyksen hyvä hallinto, hätäensiapu, hygieniapassi, anniskelupassi, järjestyksenvalvonta ja

työturvallisuuskortti sekä Seura työnantajana - ja Urheilu-uralta työelämään -koulutukset.

Hankkeen asiakkaita osallistui myös Työkykyisenä työelämään -hankkeessa kehitetyn Työkuntotodistuksen suorittamiseen. Työkuntotodistuksen suorittaja osoitti liikuntaneuvontaprosessin yhteydessä aktiivisuutensa ja tahtonsa pitää huolta itsestään ja jaksamisestaan. Työkuntotodistuksen tärkein tehtävä oli osoittaa paitsi työttömälle itselleen myös työnhakutilanteessa työnantajalle, että työnhakijalla on vähintään kohtuullinen edellytys selvitä työssään.

LITTI2-hankkeen henkilökunta osallistui toimintavuoden 2017 aikana Seura Työnantajana -koulutukseen, Yrittäjäyyskoulutukseen, Ensiapu1-koulutukseen ja Rahapelaamisen puheeksiotto -koulutukseen. Rahapelaamisen puheeksiotto -koulutuksen järjesti Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry:n Arpa-hanke. Koulutuksen jälkeen yksilövalmentajat kartoittivat asiakastapaamisissa asiakkaiden rahapelikäyttäytymistä ja ohjasivat asiakkaita tarvittaessa eteenpäin asiantuntijapalveluun.

LITTI2:n asiakkaiden liikuntatottumuksia kartoitettiin yksilövalmennuksessa ja tarvittaessa heidät ohjattiin kuntien liikuntaneuvonnan palveluihin. Hanke pystyi tarvittaessa tarjoamaan asiakkailleen maksuttoman fyysisen kunnon kartoituksen ja siihen liittyvän palautteen sekä ohjauksen jatkotoimenpiteisiin (maakunnallinen liikuntaneuvonta). Toiminta perustui asiakkaan vapaaehtoisuuteen ja omaan motivaatioon. Tätä kautta edistettiin liikunnallisen elämäntavan omaksumista, jolla voidaan poistaa mahdollisia asiakkaan heikkoon fyysiseen kuntoon liittyviä työllistymisen esteitä. Kaikissa LITTI2-hankkeen yhteistyökunnissa oli valmius liikuntaneuvontaan.

d) Yksilöllisen jatkopolun rakentaminen

Mitä työllistämisyksikön jälkeen? Hankkeen tavoitteena oli saada mahdollisimman moni hankkeen kautta työllistetty positiiviselle jatkopolulle hankkeen jälkeen. Työllistetyn yksilöllisen jatkopolun rakentamisessa oli tärkeä rooli paitsi asiakkaalla itsellään myös häntä tukevalla ja työelämäään liittyvissä asioissa opastavalla yksilövalmentajalla.

Työllistämisyksikön aikana asiakkaat kävivät oman yksilövalmentajansa kanssa keskustelua omasta työkyvystään, ammatillisesta osaamisestaan ja tulevaisuuden suunnitelmistaan. Yksilövalmennuksessa kartoitettiin asiakkaan lähtökohdat ja keskityttiin työpaikan löytämiseen avoimilta työmarkkinoilta ja työelämävalmiuksien parantamiseen. Yksilövalmentajan tehtävänä oli tukea asiakasta työelämäään liittyvissä asioissa ja rakentaa asiakkaalle positiivista jatkopolkua työllistämisyksikön jälkeen. Positiivinen jatkopolku saattoi olla vaikkapa apua työpaikan tai oman ammatillisen suuntautumisen löytämiseksi tai ohjausta opiskelemaan tulevaisuuden työllistymisen edistämiseksi.

Asiakkaiden yksilöllisen jatkopolun rakentamiseksi tehtiin yhteistyötä koko hankkeen henkilöstön voimin. Viikoittain pidettiin palavereita, joissa kartoitettiin hankkeen asiakkaita ja mietittiin yhdessä keinoja asiakkaiden eteenpäin auttamiseksi.

e) Yrittäjyys

Hankkeen aikana asiakkaille kerrottiin myös yrittäjyydestä tulevaisuuden vaihtoehtona. Yrittäjyysneuvonnasta vastasi hankkeen yrittäjyysasiantuntija Jukka Sinkkonen.

Toukokuussa 2017 valmistuneille liikuntaneuvojille järjestettiin yrittäjyysinfotilaisuus yhteistyössä Lahden Seudun Kehitysyhtiö LADECin, Matkalla Duuniin -palvelun ja Ohjaamo-hankkeen kanssa. Tilaisuudessa oli paikalla kolme keväällä valmistuneista yhdeksästä liikuntaneuvojasta. Yksi paikalla olleista liikuntaneuvojista innostui yrittäjyydestä ja perusti myöhemmin oman toiminimen.

f) Toiminnan laadun kehittäminen

LITTI2:sta edeltäneen LITTI-hankkeen kautta työllistetyille ihmisille oli tehty hankkeen lopussa kysely, jossa selvitettiin, kuinka hankkeessa mukana olleet olivat myöhemmin sijoittuneet työelämään. Kyselyssä paneuduttiin myös hankkeen muihin vaikutuksiin ja kysyttiin ruusuja ja risuja eli sitä, kuinka hanke oli onnistunut palvelemaan asiakkaitaan. Tämän kyselyn tuloksia käytettiin kehittämään toimintaa entistä paremmaksi LITTI2-hankkeessa.

Toiminnan laadun kehittämiseksi laadittiin myös mm. seuraavat kattavat ohjeistot LITTI2-hankkeelle (kaikki ohjeistot ovat nähtävissä kotisivuillamme <https://www.phlu.fi/litti2/>):

- Perehdyttämispaketti LITTI ABC, joka käydään läpi kaikkien työntekijöiden ja työnantajien kanssa työsuhteen alussa. Perehdyttämispaketti selventää palkkatukityösuhteen ehtoja. LITTI ABC:stä on tullut hyvää palautetta niin työntekijöiltä kuin myös työnantajilta. <https://www.phlu.fi/litti2/litti2-abc/>
- ohje "Edelleen sijoittamisesta" <https://www.phlu.fi/litti2/edelleensijoittaminen/>
- ohje "Oppisopimuskoulutuksesta" <https://www.phlu.fi/litti2/oppisopimus/>

8. Yhteistyö

Yhteistyö oli LITTI2-hankkeen perusta. PHLU:lla on hyvät yhteistyöverkostot alueen kuntiin ja kuntien työllisyshenkilöstöön, Suomen Urheiluopistoon, Liikuntakeskus Pajulahteen, Koulutuskeskus Salpaukseen, Lahden Ammattikorkeakouluun, Haaga-Helia Ammattikorkeakoulun Vierumäen yksikköön, Hyria Ammattiopistoon, yhdistyksiin, muihin työllisyshankkeisiin sekä moniin yrityksiin. Yhteistyön avulla pystyttiin toteuttamaan asiakasrekrytointia ja rakentamaan asiakkaille yksilöllisiä ja toimivia jatkopolkuja. Useassa kunnassa käytössä oleva kuntalisäkäytäntö yhdessä palkkatuen kanssa mahdollisti monessa tapauksessa työttömän työllistämisen.

Etsittäessä asiakkaille edelleen sijoituspaikkoja ja hankkeen jälkeisiä työpaikkoja avoimilta työmarkkinoilta tehtiin yhteistyötä yritysten kanssa. Yritysverkostossa oli yli 100 yritystä. Yritysyhteistyön kehittämisessä tehtiin yhteistyötä SunUra Oy:n kanssa. SunUra järjesti hankkeelle mm. yritysvierailuja.

Vuonna 2018 aloitettiin yhteistyö Valmennuslehto Oy:n ja Hyria koulutuksen kanssa ns. LahtiPilotti-hankkeessa. Hanke päättyi toukokuussa 2019. Hankkeen tavoitteena oli oppisopimuskoulutuksen avulla kouluttaa pitkäaikaistyöttömiä kiinteistöhoitajiksi ja toimitilahuoltajiksi. Koulutukseen valittiin 20 henkilöä. Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry:n tehtävänä oli etsiä kaikille hankkeen kautta työllistetyille ensin työpaikka yhdistyksistä ja viimeistään 6 kuukauden kuluttua edelleen sijoituspaikka yrityksistä. Hankkeen asiakkaat olivat tavallista haastavampia ja työpaikan löytäminen oli usein hankalaa.

LahtiPilotti-oppisopimuskoulutuksen suoritti loppuun 14 henkilöä. Näistä 7 pääsi hankkeen jälkeen työhön avoimille työmarkkinoille. Oppisopimuskoulutuksen keskeyttäneistä yksi henkilö pääsi töihin

avoimille työmarkkinoille, kaksi sairastui kesken koulutuksen ja kolme ei tuntenut koulutusalaan "omakseen".

Toimintavuoden 2017 aikana käynnistettiin myös yhteistyö päihdekuntoutusyritys Avominne Oy:n kanssa ja yhteistyö jatkui koko hankkeen ajan. Hanke työllisti Avominnessä kuntoutuneita asiakkaita.

LITTI2:n yksilövalmentajat päivystivät hankkeen aikana Lahden Ohjaamossa ja Vauhdittamossa aluksi viikoittain ja myöhemmin tarvittaessa. Ohjaamossa edistetään alle 30-vuotiaiden työllistymistä ja Vauhdittamossa yli 30-vuotiaiden työllistymistä.

Hankkeen toimintavuosien aikana tehtiin yhteistyötä mm. seuraavien tahojen kanssa:

- Hämeen TE-toimisto
- Hämeen ELY-keskus
- Päijät-Hämeen kunnat ja kuntien työllisyyden vastuuhenkilöt
 - kaikki Päijät-Hämeen kunnat ovat mukana LITTI2-hankkeessa
 - osallistuimme useassa kunnassa kunnan järjestämiin työllisyystoimijoiden yhteisiin kokouksiin ja kuntien järjestämiin työllisyystapahtumiin
 - Lahden kaupungin Matkalla duuniin -palvelu
- Päijät-Hämeen urheiluseurat ja muut yhdistykset
 - 50 urheiluseuraa on työllistänyt työttömiä
 - 20 muuta yhdistystä on työllistänyt työttömiä
- oppilaitokset
 - Liikuntakeskus Pajulahti, Koulutuskeskus Salpaus, Suomen Urheiluopisto, Lahden Ammattikorkeakoulu, Hyria Koulutus
- Inspis Lahti ry
- Ohjaamo Lahti

- Vauhdittamo-hanke/Lahti
- Päijät-Hämeen alueen yritykset
 - lähemmäs 100 yrityksessä henkilöitä edelleen sijoitettuna
- muut Päijät-Hämeen alueen työllisyshankkeet
- Ladec Oy
- Sun Ura Oy
- ValmennusLehto Oy
- Arpa-projekti/Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry
- Avominne Oy

9. Tulokset

LITTI2-hanke työllisti toimintavuosinaan 335 pitkäaikaistyötöntä. Työllistettyjen määrä ylsi kokonaisuudessaan sille asetettuun tavoitteeseen. Hankkeen asiakkaita oli melko tasaisesti kaikista ikäryhmistä, 20-vuotiaista 60-vuotiaisiin. Myös lähempänä eläkeikää olleita työllistettiin jonkin verran. Yli puolet asiakkaista oli Lahdesta ja loput muista Päijät-Hämeen kunnista.

LITTI2-hankkeen yksilövalmentajat kiinnittivät työntekijää seuraan tai muuhun yhdistykseen etsiessään huomiota siihen, että tehtävään valitulla henkilöllä on sopiva koulutus- ja työtausta ja ennen kaikkea hyvä motivaatio. Yksilövalmentajat onnistuivat tässä tehtävässä erittäin hyvin, koska solmittuja työsuhteita ei juurikaan keskeytynyt ja yhdistyksistä annettiin työntekijöistä pääasiassa hyvää palautetta. Hanke on lisännyt yhdistysten toimintaedellytyksiä ja se on näkynyt niissä entistä laadukkaampana ja monipuolisempana toimintana.

Rahoittajan ohjeiden mukaisesti lähes kaikki LITTI2 -hankkeen aikana asiakkaaksi tulleet henkilöt edelleen sijoitettiin yritykseen 6 kuukauden yhdistysjakson jälkeen. Tämä yritykseen edelleen sijoittaminen oli työllistetyn jatkotyönsaantimahdollisuuksien kannalta positiivinen asia. LITTI2-hankkeen yksilövalmentajille yritykseen edelleen sijoittaminen

aiheutti paljon töitä. Läheskään aina ei ollut helppoa löytää edelleen sijoituspaikkaa, vaikka yksilövalmentajan apuna työpaikan etsinnässä olivat niin työllistetty, urheiluseura tai yhdistys tai asianomaisen kunnan työllisyysyksikkö. Edelleen sijoituspaikka löytyi vähintään 80 % työllistetyistä.

Hankkeen kautta työllistettyjen kuulumisia kyseltiin työllistämiskauden jälkeen. Asiakkaista vuosittain yli 50% pääsi palkkatukijakson tai työkokeilun jälkeen töihin, opiskelemaan tai muuhun positiiviseen toimenpiteeseen. Tämä oli myös rahoittajan hankkeelle asettama tavoite. Oppisopimuskoulutuksesta valmistuneista valtaosa pääsi opiskeluiden jälkeen työhön.

10. Lopuksi

Pitkäaikaistyöttömillä on erilaisia syitä, miksi he ovat jääneet työelämän ulkopuolelle. Hanke auttoi erityyppisiä vaikeassa työmarkkinatilanteessa olevia ihmisiä eteenpäin elämässään ja oli osaltaan vähentämässä pitkäaikaistyöttömyyttä ja sen aiheuttamia ongelmia Päijät-Hämeessä. Hankkeen tarjoaman työllistymismahdollisuuden avulla voitiin nostaa syrjäytyneitä tai syrjäytymisvaarassa olevia ihmisiä takaisin osaksi yhteiskuntaa.

Työvoimahallinto ei hyväksy työllistämisen tuloksiksi työllistymis- tai opiskeluprosenttien lisäksi niitä positiivisia vaikutuksia, joita työ tuo ihmiselle. Keskusteluissa työllistettyjen kanssa näimme ja kuulimme jatkuvasti, kuinka suuri merkitys työllä on.

Työ tuo taloudellista turvaa ja auttaa elämän hallintaan liittyvissä asioissa. Se tuo rytmiä päivään, aktivoi ja innostaa. Työ saa ihmisen tuntemaan olevansa hyödyllinen toimija yhteiskunnassa ja kohottaa

onnistumisten kautta itsetuntoa. Työn kautta ihminen voi tuntea kuuluvansa yhteisöön ja työyhteisössä voidaan luoda tärkeitä sosiaalisia suhteita.

Hanke on palvellut toimintavuosiensa aikana paitsi takaisin työelämään päässeitä asiakkaitaan myös heitä työllistäneitä yhdistyksiä ja yrityksiä etsimällä oikeanlaisia ihmisiä tekijää vailla oleviin tehtäviin. Erityisesti urheiluseuroille ja monille muille yhdistyksille, joilla ei ole taloudellisia edellytyksiä palkata vakinaista henkilöstöä yhdistyksen kaikkiin ja hyvinkin monimuotoisiin tehtäviin, työllistetyt ovat olleet tärkeä voimavara toiminnassa.

Hanke on saanut asiakkailtaan sekä ruusuja että risuja. Tulokset puhuvat puolestaan ja palaute on ollut pääasiassa positiivista.

"Erinomainen kokemus! Herran jestas sentään! Työnhaussa oli ollut paljon kaikenlaisia takaiskuja. Silva pelasti ja kertoi ymmärrettävästi palkkatuesta. Työpaikka oli fantastinen. Oli kunnon korvaus, lomaoikeus ja kaikki. Oikeus päivärahaankin palautui. Oli tosi kannustavaa ja olin tyytyväinen. Olen ollut siitä asti työelämässä yhtä kolmen viikon työttömyysaikaa lukuun ottamatta."

"Oli hyvä. Oli mun koulutusta vastaavaa työtä. Pääsin työelämään kiinni ja kokemuksesta on ollut hyötyä myöhemmässä työnhaussa."

"Hyvä juttu. Lisää tuommosia, etenkin nuorille. Itsellekin tuli hyvään rakoon, kun kaikki asiat oli rempallaan."

Liikunnalla Tukea Työelämään LITTI2

Arto Virtanen
projektipäällikkö